

Jaunas vadlīnijas palīdz iedzīvotājiem iegūt labāku un taisnīgāku piekļuvi savas valsts tiesām vides lietās

Briselē, 2017. gada 28. aprīlī

Ja valsts iestādes neievēro tiesības un pienākumus, kas izriet no vides tiesību aktiem, iedzīvotāji var celt iebildumus.

Šodien Eiropas Komisija pieņēma [vadlīniju dokumentu](#) par tiesu pieejamību vides lietās, kurā tā skaidro, kā **fiziskas personas un apvienības** var valstu tiesās apstrīdēt ar ES vides tiesību aktiem saistītos publisko iestāžu lēmumus, darbības vai bezdarbību.

Publicējot šīs vadlīnijas, Junkera vadītā Komisija ir spērusi soli uz priekšu, proti, tā šādā veidā ir nodrošinājusi, ka valstu tiesu sistēmas iedzīvotājiem būs pieejamākas. Šo vadlīniju mērķis ir palīdzēt fiziskām personām un nevalstiskajām organizācijām izlemt, vai celt prasību valsts tiesā. Valstu tiesas šo dokumentu var izmantot, lai apzinātu visas Eiropas Savienības Tiesas izskatītās lietas, kas būtu jāņem vērā, izskatot jautājumus, kuri saistīti ar tiesu pieejamību vides lietās. Šīs vadlīnijas valsts pārvaldes iestādēm dara zināmas iespējamās nepilnības to tiesu sistēmā, savukārt uzņēmējiem tās sniedz lielāku skaidrību par ES tiesībām un pienākumiem, kuri attiecas uz viņus interesējošajiem lēmumiem, darbībām vai bezdarbību.

Franss **Timmermans**, priekšsēdētāja pirmais vietnieks tiesiskuma jautājumos, saka: "*Juridiskā noteiktība ir viens no tiesiskās sabiedrības pamatprincipiem, un ir ļoti svarīgi, ka šādas vadlīnijas ir pieejamas visām ieinteresētajām personām. Vides tiesību akti ir viens no galvenajiem elementiem, kas palīdz veidot ilgspējīgu ES nākotni, un ikvienam ir skaidri jāsaprot savas tiesības un pienākumi.*"

Vides, jūrlietu un zivsaimniecības komisārs Karmenu **Vella** norāda: "*Vides tiesību aktu mērķis ir aizsargāt iedzīvotājus un viņu veselību. Ja publiskās iestādes neievēro šajos tiesību aktos noteiktās tiesības un pienākumus, sabiedrība tās var saukt pie atbildības. Jaunās vadlīnijas ir svarīgs solis, lai iedzīvotāji varētu paši cīnīties, piemēram, par gaisa kvalitāti, ūdens un atkritumu apsaimniekošanu. Ierosinot vides lietas valstu tiesās, iedzīvotāji var palīdzēt nodrošināt vides tiesību aktu pareizu piemērošanu visā ES.*"

ES Tiesa ir izdevusi vairākus nolēmumus, kuros skaidrotas ES prasības par tiesu pieejamību vides lietās. Daži piemēri:

- kā valstu tiesām būtu jāizskata sūdzības par to, ka pašvaldību **gaisa kvalitātes plāni** neparedz pasākumus, kas būtu pietiekami iedarbīgi, lai sasniegtu attiecīgajos ES tiesību aktos noteiktos gaisa kvalitātes standartus;
- kā sabiedrībai, jo īpaši vides nevalstiskajām organizācijām, vajadzētu palīdzēt nodrošināt, ka dalībvalstīs tiek izpildīti ES **dabas** tiesību aktos noteiktie pienākumi;
- vērtēšanas kritēriji, ko valstu tiesām vajadzētu izmantot, lai nepieļautu pārmērīgi augstas tiesāšanās **izmaksas**, kas iedzīvotājus un apvienības varētu atturēt no ES vides tiesību aktu aizstāvēšanas valsts līmenī.

Šodien publiskotie norādījumi apkopo šos nolēmumus vienā dokumentā un palīdz cilvēkiem izprast tos, kā arī to ietekmi.

Papildus šodien pieņemtajām vadlīnijām sekos diskusijas ar tām dalībvalstīm, kuras vēl nav pilnībā izpildījušas savus pienākumus atbilstoši ES Tiesas interpretācijai. Šīs diskusijas norisināsies arī saistībā ar procesu, kas izveidots, izmantojot [ES vides politikas īstenošanas pārskatus](#).

Pamatinformācija

Tiesu iestāžu pieejamība garantē, ka fiziskas personas un vides apvienības noteiktos apstākļos var pieprasīt, lai neatkarīga valsts tiesa izvērtē, vai publiska iestāde ir rīkojusies likumīgi, pieņemot lēmumu vai veicot vai neveicot kādas darbības, kā rezultātā ir skartas fiziskas personas un vides apvienības tiesības. Galvenās garantijas ietver tiesības tikt uzklautam, pietiekami rūpīgu valsts tiesneša veiktu izvērtējumu, korektīvus pasākumus un pasākumus, kas novērš pārmērīgu izmaksu rašanos.

Vadlīniju dokumenta pamatā ir tiesu pieejamības noteikumi ES sekundārajos vides tiesību aktos un

Orhūsas Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ("[Orhūsas Konvencija](#)") atbilstoši ES Tiesas interpretācijai. Vadlīniju dokuments aptver tikai tiesu pieejamību saistībā ar dalībvalstu publisko iestāžu lēmumiem, darbībām vai bezdarbību. Tajā nav aplūkota ar vidi saistīta tiesvedība starp privātām pusēm. Tas arī neattiecas uz ES iestāžu aktu caurskatīšanu tiesā.

Papildinformācija

Faktu lapa: [Tiesu pieejamība vides lietās](#)

Informācijas lapa: [Vides noteikumu piemērošana: kāds jums no tā labums?](#)

IP/17/1114

Kontakti presei:

[Enrico BRIVIO](#) (+32 2 295 61 72)

[Iris PETA](#) (+32 2 299 33 21)

Sabiedrībai: informatīvais dienests [Europe Direct](#) tālrunis [00 800 67 89 10 11](#) vai [e-pasts](#)